

PE MARGINEA EXPOZIȚIEI ABSOLVENȚILOR

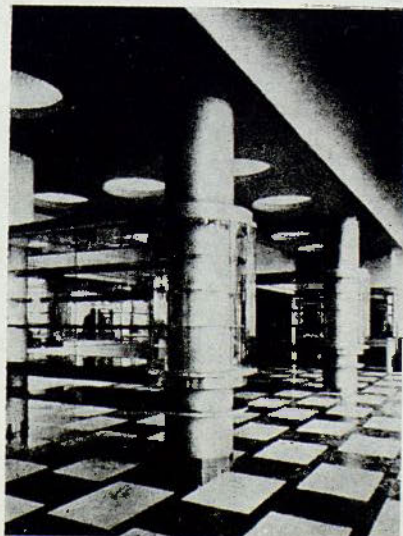
Mobilele ca și decorația sînt perisabile. Păstrează pentru un timp relativ scurt, neschimbată, ideea creatorului. Aceasta este poate și partea ingrată a meseriei.

Timpul, evenimentele și oamenii produc modificări, orașul își păstrează, își transformă sau chiar își distruge clădirile. Dacă însă învelișul lor exterior se poate păstra de-a lungul zecilor și chiar sutelor de ani, dacă unele locuințe își pot păstra chiar ambianța interioară de-a lungul unei generații sau chiar a mai multora (și acest lucru din ce în ce mai rar), spațiile publice (restaurante, cluburi, magazine, gări) răspunzînd nemijlocit necesităților societății sînt cele care se adaptează cel mai rapid acestora ca și modei mereu schimbătoare.

Iar în aceste dese schimbări, cu voia sau fără voia oamenilor, din știința sau neștiința lor, s-au pierdut și se mai pot pierde încă valori autentice. Mobilier vechi lucrat de meșteșugari-artiști, mobilier purtînd semnătura unor arhitecți români de renume, ambianțe cu un anumit farmec și specific, care merită să fie păstrate și integrate în noul care se naște. Poate chiar numai pentru a păstra o tradiție. Sau poate pentru că omul are nevoie să știe că este o verigă între antecesorii și urmașii săi. Sau poate pentru că așa cum scrie Adrian Păunescu:

«Cine are părinți, încă nu e pierdut
Cine are părinți, are încă trecut»

Arh. ANA VASILACHE

Multe lucruri s-au scris despre creația industrială pentru lumea reală, și multe dintre ele ar fi adevărate dacă lumea reală ar fi mai puțin reală

Victor Papanek

În luna august s-a desfășurat la galeria Orizont, în sala rezervată manifestărilor din cadrul Atelierului 35 expoziția absolvenților secției de design a Institutului de arte plastice, cu participări și de la alte secții (ceramică, sticlă).

Realizările absolvenților, pe care revista noastră le prezintă în fotografiile alăturate, consecventă în preocuparea de a semnaliza și susține manifestările de design, sînt rezultate ale unor contracte cu întreprinderi beneficiare, înscriindu-se în acțiunile de integrare a învățămîntului cu producția și cercetarea. Unele dintre ele sînt precedate de studii serioase și răspund unor nevoi reale (scaunele din poliester armat cu fibră de sticlă, auto-utilitare). În restul cazurilor, și acesta este valabil pentru aproape întregul mod de concepere din institutele și secțiile noastre de creație, aceste nevoi sînt cele bănuite a fi ale industriei și nu ale consumatorilor. Adică, în cazul studenților, de exemplu, fiecare își alege pentru diplomă un subiect pe care-l presupune de actualitate și apoi caută un beneficiar dornic de a-și lărgi gama sortimentelor. În loc ca industria să prezinte, în urma studierii nevoilor consumatorilor, o listă de cerințe, în ordinea priorităților, studiarea acestora putînd fi făcută și cu ajutorul studenților de la facultățile respective, în cadrul acțiunii de integrare.

De aceste studii preliminare, urmate de actul creației propriu-zise, continuat și el de cercetarea influenței, nocive sau nu, a produsului în mediul social de destinație, se ocupa Victor Papanek în lucrarea «Cum să rezolvăm contradicțiile dintre teorie și practică».

Ni se pare oportună menționarea ei aici nu pentru că specialiștii n-ar cunoaște-o, ci pentru că ea subliniază diferența dintre cum se face și cum ar trebui să se facă designul, chiar în țările unde se practică demult.

Papanek este profesorul și designerul care militează pentru o mai adîncă ancorare în societate a designerului, care trebuie să ia în considerare mari grupe umane, nevoi importante nu cazuri izolate.

ERATĂ: În numărul 5/1975, la pagina 80 — rubrica „Design industrial” imaginea nr. 3 reprezintă SETGNOSCOPUL, iar imaginea nr. 1 reprezintă aparatul ULTRASONIC TYPES 340.

Pornind de la trecerea în revistă a principalelor atitudini ale designerilor din lume, de la «retragerea talentului de pe piață», încetarea oricărei activități creatoare, la dăruirea tuturor cunoștințelor, la participarea totală, trecînd prin atitudinea «clasică» de a proiecta orice i se cere fără a se interesa de consecințele sociale, ecologice, politice etc., este analizat actul creației.

Trei scheme ajută la sesizarea diferitelor puncte de vedere. Prima descrie așa-zisul proces de creație pur, clasic. Punctul A indică problema (a designa un televizor). Creatorul sau studentul alege diferite modele, materiale, execuții etc. și ajunge la o listă de idei sau o serie de posibilități (axa BC). Plecînd de aici și cu ajutorul serviciului comercial (unde e cazul) sau al unor alți factori, se selecționează versiunea definitivă D).

Schema a doua arată procesul de creație așa cum ar trebui să fie după părerea autorului. Pe axa 1—2 ar trebui să existe toate cauzele care fac oportună apariția

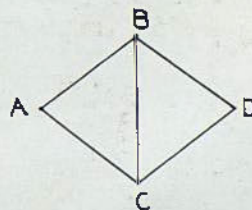

fig 1

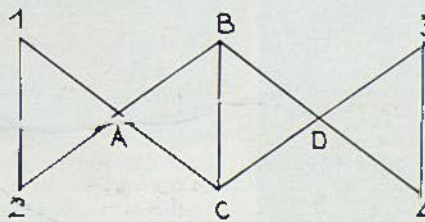

fig 2

pe piață a produsului, motivația care determină înșiși parametri produsului. Ajungînd în punctul A, procesul de creație urmează derularea clasică a selecției și a modificărilor pînă în 8—C. De

aici se continuă cu o echipă pluridisciplinară, de economiști, ergonomi, ingineri, specialiști în marketing. Dar procesul de creație nu se oprește în D. Justificînd soluția teoretică se ajunge la axa 3—4. Acest ultim triunghi are ca scop examinarea în detaliu a consecințelor realizării, din punct de vedere: politic, social, ecologic, economic etc, adică ce s-ar întîmpla dacă ar apare respectivul produs. Acest triunghi se obligă să examineze și dacă muncitorii care făuresc sau folosesc produsul sînt mulțumiți de el, dacă permite muncitorilor să se dezvolte, dacă ajută la economisirea materialelor și surselor de energie, etc. Este evident că și aceste răspunsuri nu pot fi date decît de o echipă pluridisciplinară.

Acest ultim triunghi (D-3-4) prin caracteristica sa de a da soluții generale în loc de răspunsuri precise, are riscul ca în cazul unui exces de zel să fie legat de primul (fig. 3), neglijînd aspectul central — procesul de creație.

Problema pusă creației industriale de astăzi și de mîine este de a înțelege că important este procesul nu produsul, fără a însemna un potop de vorbe în loc de creație concretă.

Ce concluzii putem trage? Desigur că, în cazul nostru, o lucrare de diplomă are ca scop principal testarea calităților

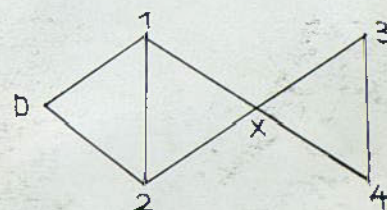

fig 3

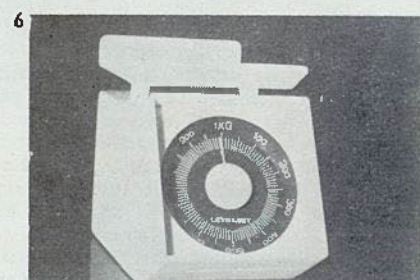
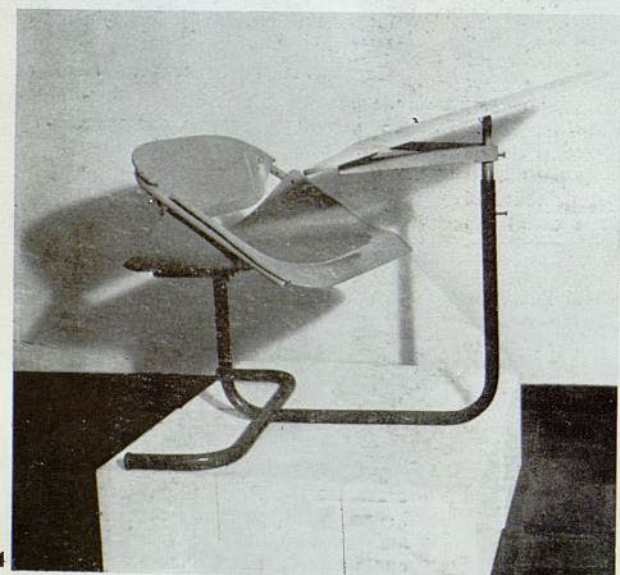
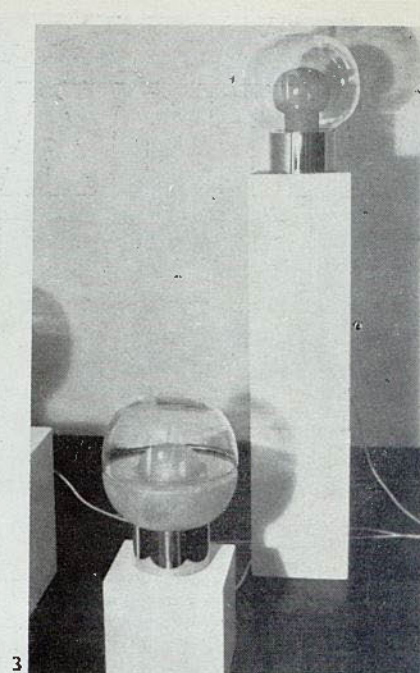
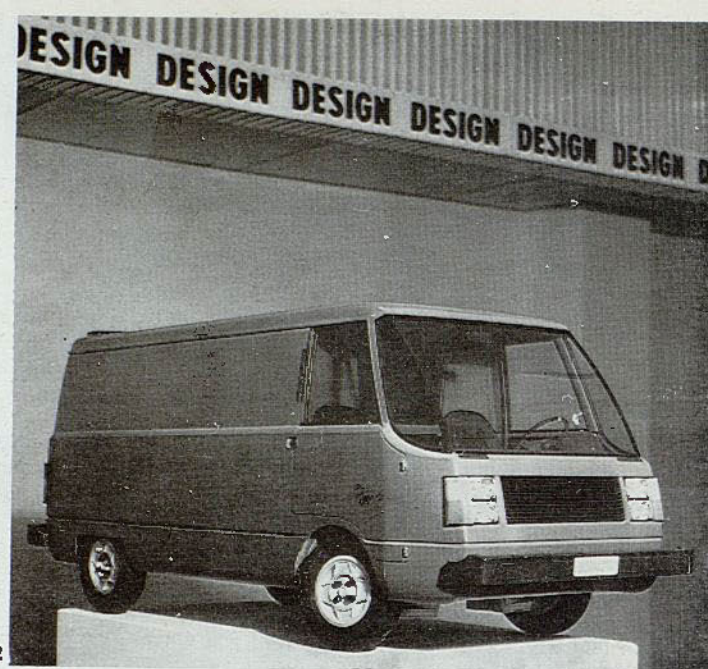
creatoare ale studentului. Dar ea este, în același timp, în viziunea despre care am vorbit înainte, a integrării, și o lucrare cu finalitate practică (dintre obiectele din expoziție, unele vor intra în producția de serie). Iată de ce credem că este necesară abordarea proiectării oricărui produs, ca în cazul al doilea descris. Cu atît mai mult învățămîntul superior, care imprimă absolvenților săi o conduită teoretică și practică pe mai mulți ani, uneori pentru toată viața, ar trebui să promoveze acest mod responsabil de a vedea creația industrială. Practic, s-ar putea realiza prin alcătuirea echipelor pluridisciplinare, formate tot din studenți.

Apreciînd ca meritorii lucrările foștilor studenți, apreciînd eforturile pe care ei le vor face pe tărîmul designului, eforturile sporite și de numărul mic al lucrătorilor angajați în acest domeniu, sîntem siguri că vor parcurge cu pași hotărîți acest cîmp, știînd că actul creator de calitate înseamnă un pas înainte și o expansiune a științului.

Arh. ALBA DELIA POPA

(continuare în pag. 66)

1. Scaun din poliester armat cu fibră de sticlă; culoare verde, maron — GEZA ASZTALOS
2. Autoutilitară TV 125 — EUGEN HOLTIER
3. Lămpi — IRINA GEORGESCU
4. Pupitru reglabil, pentru diferite vârste — GEZA ASZTALOS
5. Servici masă din sticlă transparentă și opacă — IOANA COJA NICOLESCU
6. Cântar pentru 5 kg — RADU DUMA
7. Scaun cu rotile, poliester armat cu fibră de sticlă — GEZA ASZTALOS

ARTĂ ȘI DESIGN LA SEDIUL SUCURSALEI DIN BUCUREȘTI AL BĂNCII AMERICANE MANUFACTURERS HANOVER TRUST CO.

Realizarea sediului băncii Manufacturers Hanover Trust Co. din București este, pentru cine are treabă înăuntru, un prilej de satisfacție a ochiului, iar dacă are norocul să-l întâlnească pe principalul autor al transformărilor și amenajărilor de aici, arh. Lucian Popovici, totul devine o excursie în timp și spațiu. Argument în favoarea frumoasei meserii de arhitect, coordonator al elementelor din cimpul vizual.

Trecând prin dificilele probleme constructive ale schimbării destinației unui spațiu, beneficiind de posibilitatea folosirii unor instalații moderne și eficiente (condiționarea aerului, reglarea treptată a luminii artificiale cu ajutorul întrerupătoarelor cu reostat, «cooling water» etc.) proiectantul a stăpânit spațiul nou creat și l-a îmbogățit în diferite moduri.

La intrare te iau în primire deopotrivă peisajul Manhattan-ului și ochiul auriu de lumină mov, mesaj cochiliform al unei ere de început, nesfârșită ocazie de «schimb de priviri». Dacă privirea îți scapă, pe lângă sculptura lui Constantin Lucaci, pe mocheta verde primejdios de moale, se înșiră în stînga birourile, avînd cap de perspectivă peretele cu ceasurile care indică ora exactă a continentelor.

În dreapta, cînd ușile glisante sînt deschise, se poate vedea biroul directorului, cu fotolii negre și portocalii, camera de consiliu cu tapiseria în tentă mov și fotoliile gaebene.

Finisajele, de la lambriuri furniruite cu stejar sau din stejar masiv, la plăcile tavanului, la marmura de Alun a grupurilor sanitare, contribuie la impresia de perfecțiune pe care o lasă și în acest caz arhitectura modernă.

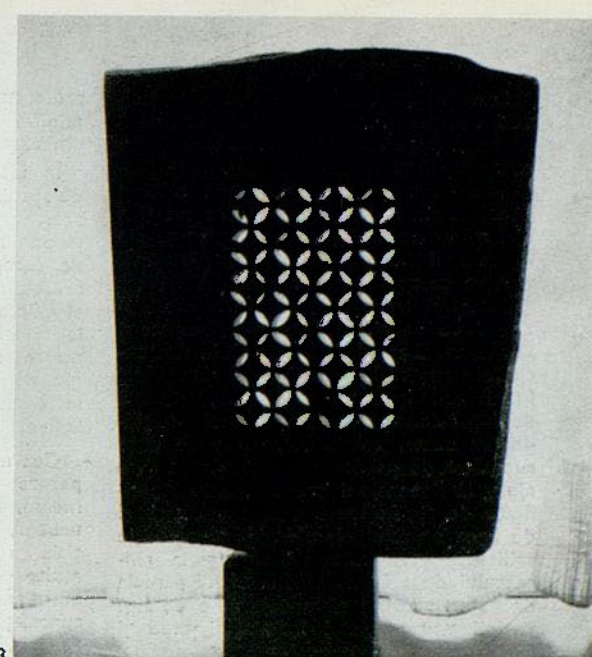
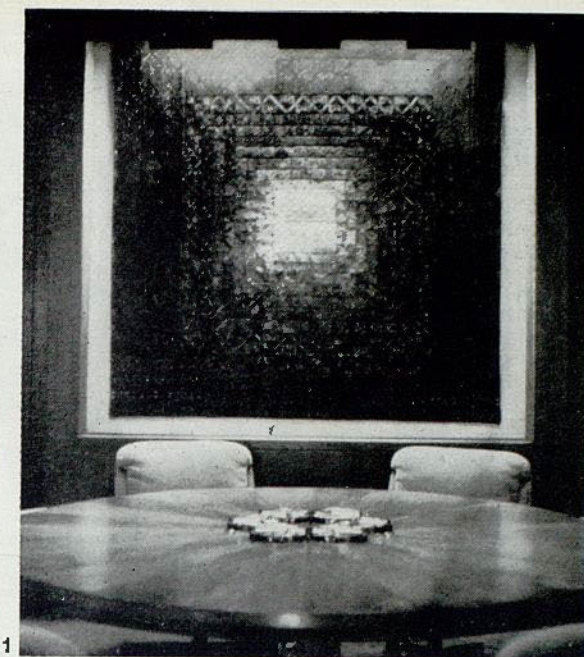
Obiectele de artă și design selecționate de arhitect pentru a îmbogăți spațiul, primele autohtone, celelalte produse de firme străine fac preocupările rubricii de față și sînt prezentate în fotografiile alăturate.

Desigur, că la operele de artă, sculpturi din metal și lemn, obiecte decorative din faianță și porțelan, tapiserii frumoase, aparținînd unor artiști cunoscuți, nu putem remarca decît alegerea lor paralelă cu munca generală de amenajare, nu la sfîrșit, ceea ce a dus la găsirea unor locuri special tratate să le primească (tapiseria Lenei Constanțe, sculptura în inox a lui Constantin Lucaci).

Obiectele pe care ne-am obișnuit să le numim «de design», înțelegînd prin aceasta un spor de funcționalitate și calități estetice (chiar dacă neglijăm celelalte condiții: serie, muncă de echipă pentru concepție, cunoscerea beneficiarului etc.) sînt prezente, sînt corespunzătoare, sînt perfecte, de la mobilier la mașini de scris, robinete, coșuri de gunoi și le reținem pe retina noastră, în cel mai banal caz, pentru documentare. Într-un caz mai bun, pentru a ne pune întrebări și probleme și, în cel mai bun caz, pentru a răspunde la acestea.

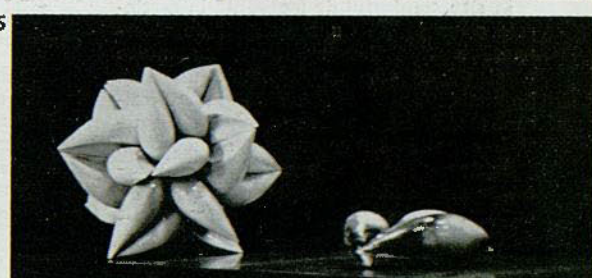
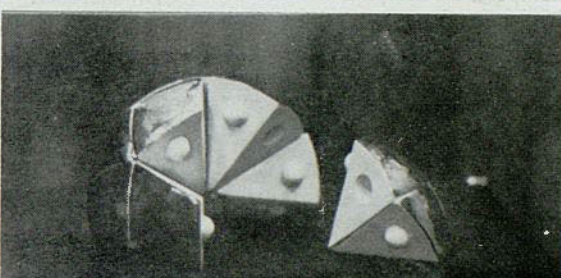

Dacă, aici ca și într-o expoziție cum a fost Designul finlandez, ne întrebăm și ne întreabă publicul nespecialist când o să se găsească și la noi, e normal să ne întrebăm, e bine să ne punem probleme, e foarte bine dacă înțelegem că se vor găsi atunci când vom fi pregătiți: materiale, proiectia modelelor, mai multă preocupare etc.

Dacă, văzînd vasul cu flori vă întrebați ce-i cu el, e bine să știți că e de Patriciu Mateescu. Florile sînt de la arhitect pentru a încălzi atmosfera, și de la noi pentru arhitect.

Arh. ALBA DELIA POPA

1. Lena CONȘTANȚE — tapiserie făcută din piepși și mineci (resturi) de cămăși populare din Transilvania. Culoare în degradeu de la mov-albăstrui la gri-alb.
2. Ambianța biroului directorului. 3. Sculptură în lemn — Ovidiu MAITEC.
4. Obiecte decorative din porțelan alb și argintiu — Patriciu MATEESCU.
5. Scaun reglabil pentru birou. 6. Scrumiere porțelan, modul care se regăsește și în vasul decorativ — Patriciu MATEESCU. 7. Ochi — veioză de porțelan. Autor: Patriciu MATEESCU. 8. Coș pentru hîrtii cu compartiment pentru deșeurii mai mici. Plastic. 9. Sculptură în lemn Ovidiu MAITEC. — 10. Sculptură metal — Peter BALOGH. 11. Vas decorativ desenat de arh. Lucian Popovici. 12. Explicație în text

